

STT ŠIAULIŲ VALDYBA
Gauta
2014-11-13
Nr. 5-10-890

RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MERAS

V.Kudirkos g. 5, 60150 Raseiniai. Tel. (8 428) 79 550. Faksas (8 428) 51 604. El.p. meras@raseiniai.lt

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos

2014-11-11 Nr. (Lr.L) M₂-282

Šiaulių valdybai

Korupcijos prevencijos poskyriui

Vilniaus g. 140, LT-76296, Šiauliai

DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 patvirtintų rekomendacijų 17 punktu, siunčiame Jums Raseinių rajono savivaldybės mero išvadą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės Raseinių rajono savivaldybės administracijos seniūnijose atliekamų viešųjų pirkimų inicijavimo, organizavimo, vykdymo ir kontrolės bei maitinimo paslaugų organizavimo švietimo įstaigose bei mokinių nemokamo maitinimo mokyklose administravimo srityse.

PRIDEDAMA. Išvada dėl veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo. 7 lapai.

Savivaldybės meras

Algimantas Mielinis

Modesta Lukoševičienė (8 428) 79 557, el. paštas modesta.lukoseviciene@raseiniai.lt

IŠVADA
DĖL VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO
TIKIMYBĖ, NUSTATYMO

2014-11-06

Raseiniai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011-05-13 įsakymu Nr.2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, nustatyta Raseinių rajono savivaldybės administracijos veiklos sričių atitiktis Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies numatytiems kriterijams ir atliktas pasirinktų veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimas.

Analizuotas laikotarpis -2013 m. spalio - 2014 m. rugsėjo mėn.

Raseinių rajono savivaldybės administracijos valdymo sričiai priklausančių veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos apraiškų tikimybė, nustatymą ir korupcijos tikimybės įvertinimą atliko Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. spalio 08 d. įsakymu Nr. A2-375 P „Dėl pavedimo atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą“ Kokybės vadybos vyriausioji specialistė Modesta Lukoševičienė.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybę vertintos veiklos sritys:

Raseinių rajono savivaldybės administracijos seniūnijose atliekamų viešųjų pirkimų inicijavimas, organizavimas, vykdymas ir kontrolė;

Maitinimo paslaugų organizavimas švietimo įstaigose bei mokinių nemokamo maitinimo mokyklose administravimas.

Vertinimo kriterijai:

1. Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas seniūnijų viešųjų pirkimų inicijavimo, organizavimo, vykdymo bei kontrolės srityse atliktas vadovaujantis LR Vietos savivaldos įstatymu, LR viešojo administravimo įstatymu, LR Viešųjų pirkimų įstatymu, LR Korupcijos prevencijos įstatymu, Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011-05-13 įsakymu Nr. 2-170, Raseinių rajono savivaldybės administracijos 2013 m. gruodžio 20 d. direktoriaus įsakymu Nr.(5.3)A₁- 1061 patvirtintos Raseinių rajono savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis, Raseinių rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės

vykdymo taisyklėmis, patvirtintomis Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. (5.3.)A1-13.

2. Vertinant maitinimo paslaugų organizavimo švietimo įstaigose bei mokinių nemokamo maitinimo mokyklose administravimo sritis analizuoti LR piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymas, LR socialinės paramos mokiniams įstatymas, Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2014-01-30 sprendimas Nr.(1.1.)TS-310 „Dėl kreipimosi dėl socialinės paramos mokiniams tvarkos aprašo patvirtinimo“, Raseinių rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir socialinių reikalų departamento Socialinės paramos skyriaus vedėjos ir vyriausiųjų specialistų pareigybių aprašymai.

Nustatyta, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė analizuotose veiklos srityse galima, nes atliekamų viešųjų pirkimų inicijavimas, organizavimas, vykdymas ir kontrolė seniūnijose bei maitinimo paslaugų organizavimas švietimo įstaigose bei mokinių nemokamo maitinimo mokyklose administravimas atitinka korupcijos prevencijos įstatyme įtvirtintus 2, 4 kriterijus.

Vertinant seniūnijų viešųjų pirkimų inicijavimo, organizavimo, vykdymo, kontrolės ir maitinimo paslaugų organizavimo švietimo įstaigose bei mokinių nemokamo maitinimo mokyklose administravimo sritis, buvo analizuojama:

- ar šiose srityse yra laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų, turinčių įtakos Raseinių rajono savivaldybės administracijos veiklai;
- ar teisės aktuose apibrėžti viešųjų pirkimų inicijavimo, organizavimo, vykdymo ir kontrolės veiksmai, ar veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri.
- ar seniūnijų pateikti viešųjų pirkimų dokumentai atitinka teisės aktų reikalavimus;
- ar teisės aktuose nustatyta mokinių nemokamo maitinimo sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri, įvertinti sprendimų priėmimo principai, sprendimų priėmimo terminai ir pan.
- ar yra Raseinių rajono savivaldybės administracijos vidaus kontrolės sistemos funkcionavimo pagrindai.

Viešųjų pirkimų inicijavimą, organizavimą, vykdymą, kontrolę seniūnijose Raseinių rajono savivaldybės administracijoje reglamentuoja LR Viešųjų pirkimų įstatymas, Raseinių rajono savivaldybės administracijos 2013 m. gruodžio 20 d. direktoriaus įsakymu Nr.(5.3)A1- 1061 patvirtintos Raseinių rajono savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės, Raseinių rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės vykdymo taisyklės, patvirtintos Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. (5.3.)A1-13, 2014-01-10 administracijos direktoriaus įsakymas Nr. (5.3.)A1-27 „Dėl Raseinių savivaldybės administracijos supaprastintų mažos vertės viešųjų pirkimų, prekių, paslaugų ir darbų komisijos sudarymo“, 2014-05-16 administracijos direktoriaus įsakymas

Nr.(5.3.) A1-414 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų iniciatorių ir organizatorių paskyrimo“, Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. (5.4)A₂-47 P patvirtinti Raseinių rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir ūkio departamento Strateginio planavimo ir projektų valdymo skyriaus nuostatai. Iki 2013-12-31 galiojo Raseinių rajono savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės, patvirtintos 2012-10-24 administracijos direktoriaus įsakymu Nr.(5.3)A₁- 900.

Minėtuose teisės aktuose aiškiai ir tiksliai reglamentuota viešųjų pirkimų procedūros eiga, terminai, atliekamos funkcijos, nustatyti konkretūs, objektyviai pamatuoti reikalavimai procedūroje dalyvaujantiems asmenims.

Vertinant, ar teisės aktuose apibrėžti viešųjų pirkimų inicijavimo, organizavimo, vykdymo ir kontrolės veiksmai, buvo analizuojamos Raseinių rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės vykdymo taisyklės. Viešųjų pirkimų inicijavimas, organizavimas, vykdymas ir kontrolė taisyklėse aiškiai reglamentuoti II skyriuje, išskiriant viešųjų pirkimų procedūroje dalyvaujančių asmenų funkcijas bei III skyriuje išskiriant vykdymo procedūrą pagal etapus.

Remiantis administracijos direktoriaus įsakymo Nr. (5.3.)A1-414 pirmu punktu, „skiriu pirkimų iniciatoriais ir organizatoriais <...> seniūnijų seniūnus- pirkimams, vykdomiems seniūnijų organizuojamiems renginiams, seniūnų vykdomų programų priemonių įgyvendinimo darbams ir paslaugoms, kurie vykdomi iš seniūnijoms skirtų asignavimų“, **seniūnai atlieka tik mažos vertės pirkimus.**

Vertinant ar seniūnijų viešųjų pirkimų dokumentai atitinka teisės aktų reikalavimus buvo analizuojami atsitiktiniu atrankos būdu seniūnijų viešųjų pirkimų duomenys minėtame laikotarpyje. Atlikus dokumentų analizę paaiškėjo, jog pateikti seniūnijų dokumentai nuo 2013 spalio iki 2014 m. sausio mėnesio neatitinka Raseinių rajono savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių, patvirtintų 2012-10-24 administracijos direktoriaus įsakymu Nr.(5.3)A₁- 900 59 punktą „Tuo atveju, kai pirkimą tiekėjų apklausos būdu atlieka Pirkimo organizatorius, atliktos pirkimo procedūros, prieš sudarant rašytinę ar žodinę sutartį su viešojo pirkimo laimėtoju, yra aprašomos mažos vertės pirkimo pažymoje (Priedas 2) ir ši pažyma suderinama su Perkančiosios organizacijos vadovu ar jo įgaliotu asmeniu“. Dalis seniūnijų Mažos vertės pirkimų pažymos pasirašytos tik Pirkimo organizatoriaus, t.y. seniūno, tačiau sprendimų nepatvirtino administracijos direktorius. Kai kurių seniūnijų Mažos vertės pirkimo pažymos organizatoriumi pasirašo seniūnijos pavaduotoja ar seniūnijos specialistė, o sprendimą tvirtina seniūnas. Todėl šiame laikotarpyje (spalio- gruodžio mėn.) vykdant seniūnijose viešuosius pirkimus

galima įžvelgti korupcijos pasireiškimo apraiškų, kai vienas asmuo (seniūnas) arba jam pavaldus teikia pirkimo galimybes, o seniūnas patvirtina pirkimą.

Pasikeitus viešųjų pirkimų taisyklėms, atsiradus Mažos vertės viešųjų pirkimų, prekių, paslaugų ir darbų komisijai, analizuojant seniūnijų viešųjų pirkimų dokumentus nuo 2014 m. ši klaida nesikartoja ir reikalingi dokumentai pildomi tvarkingai – pažymą rengia pirkimų organizatorius seniūnas, o sprendimą tvirtina Mažos vertės viešųjų pirkimų, prekių, paslaugų ir darbų komisijos pirmininkas.

Norint užtikrinti seniūnijose vykdomų viešųjų pirkimų kontrolę, Raseinių rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės vykdymo taisyklėse 7.3. punkte numatyta, kad pirkimo organizatorius „pirkimo procedūroms atlikti pildo Paraišką (1 priedas), o jos kopija pateikiama Mažos vertės viešųjų pirkimų, prekių, paslaugų ir darbų komisijai taip pat, kad būtų dokumentų atsekamumas, pirkimų organizatoriai pagal 7.7. punktą privalo „tvarkyti ir archyvuoti vykdomų viešųjų pirkimų dokumentaciją“.

Atlikę pirkimus, seniūnijų seniūnai privalo pristatyti dokumentus Savivaldybės Centralizuotos buhalterinės apskaitos skyriui, pagal patvirtintą 2014 m. balandžio 10 d. administracijos direktoriaus įsakymu Nr.(5.3.)A1-324 aprašą.

Raseinių rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės vykdymo taisyklių IV dalyje atliktas rizikos vertinimas, kur atsakingi specialistai, komisijos, administracijos vadovybė turi atkreipti dėmesį vykdant, stebint, kontroliuojant viešųjų pirkimų vykdymą. 51 punkte numatyta, jog „Prevencinę kontrolę atliekantis asmuo administracijos direktoriaus pavedimu analizuoja nurodytą informaciją apie perkančiosios organizacijos vykdomus pirkimus, atlieka galimų rizikos veiksnių vertinimą ir teikia siūlymus dėl pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės procedūrų vykdymo nustatymo“. Tačiau per minėtą laikotarpį nebuvo atlikta tokia analizė.

Vertinant antikorupciniu požiūriu, nebuvo gauta duomenų, kad seniūnų, vykdančių viešuosius pirkimus, veikla viršytų nustatytas funkcijas.

Savivaldybės priimti teisės aktai periodiškai peržiūrimi ir keičiami pasikeitus įstatymams ir poįstatyminiams teisės aktams.

Maitinimo paslaugų organizavimas švietimo įstaigose vykdomas vadovaujantis 2012 m. rugpjūčio 17 d. Nr. 2012/08/17/(7.5.)SR367 sudaryta sutartimi. Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktorės 2012 m. lapkričio 5 d. įsakymu Nr.(5.3.) A1-930 „Dėl darbuotojo, atsakingo už paslaugų kokybės kontrolę, įgaliojimo“ įgaliota rajono Savivaldybės administracijos gydytoja vykdyti maitinimo paslaugų kokybės kontrolę rajono mokyklose bei kas tris mėnesius

pagal mokyklų direktorių ar jų įgaliotų asmenų, atsakingų už mokinių maitinimą įstaigoje, pateiktą informaciją teikti išvadas ir vertinimą dėl maitinimo paslaugos kokybės.

Raseinių rajono švietimo įstaigos mokyklos direktoriaus įsakymu turi pasitvirtinę mokinių maitinimo tvarkos aprašus, kur įvardinta atsakomybė ir atskaitomybė organizuojant mokinių nemokamą maitinimą.

Mokinių nemokamo maitinimo mokyklose administravimo sritis priskirta Švietimo ir socialinių reikalų departamento Socialinės paramos skyriui. Savivaldybės tarybos patvirtintuose teisės aktuose įtvirtinti aiškūs kriterijai, principai, kuriais vadovaujantis priimamas sprendimas skirti socialinę pašalpą, numatyti konkretūs administracinės procedūros priėmimo būdai ir terminai. Informacija apie teikiamas Socialinės paramos skyriaus administracines paslaugas publikuojama Raseinių rajono savivaldybės internetinėje svetainėje adresu www.raseiniai.lt, skyriuje *Paslaugos*, srityje *Administracinės paslaugos*.

Analizuojant mokinių nemokamo maitinimo mokyklose administravimo sritį, paaiškėjo, kad Socialinės paramos skyriuje, norint užtikrinti kontrolę, dokumentus nemokamam maitinimui gauti, priima vieni skyriaus bei seniūnijų specialistai, o skiria nemokamą maitinimą jau kiti skyriaus specialistai, patikrinę visus reikiamus dokumentus. Skyriaus specialistai vadovaudamiesi administracijos direktoriaus 2014 m. vasario 20 d. įsakymu patvirtintais Socialinės paramos skyriaus vyriausiųjų specialistų pareigybių aprašymais patikrina ar prašymas užpildytas teisingai, ar pateikti dokumentai yra teisingi, formuoja besikreipusio asmens bylą (Aprašymo 7.2.3., 7.2.10. p.). Kiti skyriaus specialistai, vadovaudamiesi pareigybės aprašymu, nustato besikreipiančio asmens teisę socialinei išmokai gauti, pasirašo sprendimus dėl socialinės paramos skyrimo pagal pareiškėjų prašymus ir iš mokyklų gautus prašymus. Svarstant nemokamo maitinimo mokiniams teikimą, specialistai vadovaujasi LR piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymu, LR socialinės paramos mokiniams įstatymu bei Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. sausio 30 d. sprendimu Nr.(1.1.)TS-440 patvirtintu Kreipimosi dėl socialinės paramos mokiniams tvarkos aprašu, kur aiškiai reglamentuota, koku atveju galima skirti paramą. Sprendimas priimamas per 10 dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo dienos. Skyriaus vedėja, vadovaudamasi administracijos direktoriaus 2009 m. spalio 19 d. įsakymu Nr.(5.4.)A2-439P patvirtintu pareigybės aprašymu organizuoja socialinės paramos mokiniams skyrimą bei ataskaitų už socialinę paramą mokiniams teikimą LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, kontroliuoja skyriaus darbuotojams pavestų funkcijų vykdymą, priima sprendimus dėl socialinės paramos mokiniams skyrimo (Aprašymo 7.1.5., 7.3.1., 7.9.3. p.). Tačiau, vadovaujantis Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. (1.1.)TS-2 VI dalies 29 punktu teigiama, kad „sprendimą pasirašo jį parengęs specialistas, tvirtina

Socialinės paramos skyriaus vedėjas“. Todėl neaiškios tampa skyriaus vedėjos funkcijos organizuojant mokinių nemokamą maitinimą. Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2014-01-30 sprendimu Nr.(1.1.)TS-2 „Dėl kreipimosi dėl socialinės paramos mokiniams tvarkos aprašo patvirtinimo“ sprendimo vykdymo kontrolė pavesta rajono Savivaldybės mero pavaduotojui. Todėl matyti, kad įstaigos teisės aktuose atskirtas sprendimas teikti nemokamą maitinimą- šią funkciją vykdo socialinės paramos skyrius, o kontrolės funkcija pavesta savivaldybės mero pavaduotojui.

Socialinės paramos skyriaus vyriausiųjų specialistų pareigybių aprašymuose aiškiai ir tiksliai apibrėžtos funkcijos, susijusios su mokinių nemokamo maitinimo administravimu ir tai nesuteikia platesnių įgaliojimų veikti savo nuožiūra.

Vertinant antikorupcinio požiūriu nebuvo gauta duomenų, kad valstybės tarnautojų vykdoma veikla viršytų nustatytas funkcijas. Skundų ar pranešimų dėl netinkamo nemokamo maitinimo teikimo per tikrinimo laikotarpį negauta.

Atliktos analizės metu nebuvo nustatyta konkrečių korupcijos pasireiškimo rizikos veiksnių (korupcijos rizikos veiksniai – sąlygos, įvykiai ir aplinkybės, galinčios sudaryti prielaidas korupcijai). Piliečiai yra tinkamai ir išsamiai informuoti apie mokinių nemokamo maitinimo suteikimo tvarką. Analizuojamose srityse yra numatytas kontrolės mechanizmas.

Priimti sprendimai dėl mokinių nemokamo maitinimo skyrimo ar neskyrimo nėra galutiniai, teisės aktuose nustatyta sprendimų apskundimų tvarka.

Išvada

1. Analizuota veikla Raseinių rajono savivaldybės administracijos seniūnijų atliekamų viešųjų pirkimų inicijavimo, organizavimo, vykdymo ir kontrolės srityse atitinka teisės aktuose įtvirtintas nuostatas. Analizuotose srityse laikomasi teisės aktų reikalavimų, sprendimų priėmimų tvarka yra skaidri. Raseinių rajono savivaldybės administracijos seniūnijos nėra atskiros perkančiosios organizacijos. Vykdydamos pirkimus jos vadovaujasi Raseinių rajono savivaldybės administracijos patvirtintomis taisyklėmis, tvarkomis, galiojančiais teisės aktais. 2014 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr.(5.3.) A1-414 seniūnijų seniūnai yra paskirti pirkimų iniciatoriais ir organizatoriais. Raseinių rajono savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėse detalčiai reglamentuota subjektų veikla organizuojant ir vykdant viešuosius pirkimus, optimaliai įtvirtinti sprendimų priėmimo principai, apibrėžti viešųjų pirkimų iniciatorių ir organizatorių įgaliojimai, nustatyta sprendimų apskundimų tvarka. Korupcijos pasireiškimo tikimybė minėtose srityse minimali ir rizika susijusi su korupcijos pasireiškimu yra valdoma priimtais teisės aktais.

Rekomenduojama Raseinių rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų srityje prevencinę kontrolę atlikti vieną kartą metuose.

2. Analizuota veikla maitinimo paslaugų organizavimo švietimo įstaigose bei mokinių nemokamo maitinimo mokyklose administravimo srityse laikomasi teisės aktų reikalavimų, nemokamo maitinimo sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri, numatytas kontrolės mechanizmas, įvertinti sprendimų priėmimo principai, sprendimų priėmimo terminai. Rizika susijusi su korupcijos rizikos pasireiškimu šioje srityje yra valdoma, korupcijos pasireiškimų tikimybė minimali.

Rekomenduojama suderinti Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. sausio 30 d. sprendime Nr.(1.1.)TS-2 minimas skyriaus vedėjos funkcijas organizuojant mokinių nemokamą maitinimą su administracijos direktoriaus įsakymu Nr.(5.4.)A2-439P patvirtintame skyriaus vedėjos pareigybės aprašyme įvardintomis funkcijomis.